

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงาน โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน โครงการ และปัญหาการดำเนินงาน โครงการ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยคือ ประชากรและตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและตัวอย่างประชากร

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการที่ดำเนินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีจำนวนประชากรคือ ศึกษานิเทศก์อำเภอจำนวน 875 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4,221 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 4,221 คน รวมประชากรทั้งหมด 9,317 คน

2. ตัวอย่างประชากร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภอเมืองจำนวน 40 คน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 184 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 184 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งหมด 408 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนดังนี้

2.1 สุ่มจังหวัดจากเขตการศึกษามาร้อยละ 50 ไม่รวมกรุงเทพมหานคร เนื่องจากระบบการบริหารงานแตกต่างจากจังหวัดอื่น คือกรุงเทพมหานครไม่มีการแบ่งเป็นอำเภอต่างๆจึงไม่มีศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลากได้ 40 จังหวัด

2.2 เลือกแบบเจาะจงโดยเลือกอำเภอเมืองทั้งหมดจากจังหวัดในข้อ 2.1 ได้จำนวนอำเภอเมืองทั้งหมด 40 อำเภอ โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น อาคารสถานที่ งบประมาณ บุคลากร การนิเทศ ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอเมืองในการตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน เพราะแต่ละอำเภอมีศึกษานิเทศก์อำเภอรับผิดชอบการดำเนินงานโครงการหนึ่งคน

2.3 สุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับฉลาก เลือกโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองในข้อ 2.2 มาร้อยละ 60 ได้โรงเรียน จำนวน 184 โรงเรียน

2.4 ใช้ผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 184 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนเดียวกับผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 184 คน

2.5 สุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยสุ่มแบบเจาะจงเลือกโรงเรียนในข้อ 2.3 ที่มีชื่อเสียงในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมโดยให้นักวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่รับผิดชอบการดำเนินงานโครงการ และศึกษานิเทศก์อำเภอเมืองแนะนำ ภาคละ 1 จังหวัด จังหวัดละ 1 โรงเรียน คือ จังหวัดลำพูน ขอนแก่น นครศรีธรรมราช จันทบุรี เพชรบุรี นนทบุรี ได้ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอเมือง จำนวน 6 คน ผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 6 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนเดียวกับผู้บริหาร จำนวน 6 คน รวมตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์รวมทั้งสิ้น 18 คน

2.6 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตแบบเจาะจงเลือกครูผู้รับผิดชอบโครงการในข้อ 2.5 จำนวน 6 คน

รายละเอียดของตัวอย่างประชากร ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

เขต	จังหวัด	จำนวนโรงเรียน	จำนวนศึกษาพิเศษ	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน	จำนวนครูผู้รับผิดชอบโครงการ
1	1 นครปฐม	4	1	4	4
	2 นนทบุรี	2	1	2	2
	3 สมุทรปราการ	2	1	2	2
2	4 ยะลา	4	1	4	4
	5 ปัตตานี	2	1	2	2
3	6 สงขลา	2	1	2	2
	7 ชุมพร	5	1	5	5
	8 นครศรีธรรมราช	6	1	6	6
4	9 ตรัง	4	1	4	4
	10 กระบี่	3	1	3	3
	11 พังงา	3	1	3	3
5	12 ราชบุรี	4	1	4	4
	13 สุพรรณบุรี	5	1	5	5
	14 เพชรบุรี	4	1	4	4

ตารางที่ 1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

เขต	จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ศึกษา นิเทศก์	จำนวน ผู้บริหาร โรงเรียน	จำนวนครู ผู้รับผิดชอบ โครงการ
6	15 ลพบุรี	7	1	7	7
	16 อัญญา	2	1	2	2
	17 สิงห์บุรี	2	1	2	2
	18 อุทัยธานี	3	1	3	3
7	19 อุดรดิตถ์	5	1	5	5
	20 นครสวรรค์	5	1	5	5
	21 กำแพงเพชร	8	1	8	8
	22 สุโขทัย	4	1	4	4
	23 ลำพูน	5	1	5	5
8	24 ลำปาง	8	1	8	8
	25 แพร่	5	1	5	5
	26 น่าน	4	1	4	4
	27 สกลนคร	6	1	6	6
	28 ขอนแก่น	10	1	10	10
9	29 หนองคาย	8	1	8	8
	30 อุบลฯ	5	1	5	5
	31 มหาสารคาม	3	1	3	3
	32 กาฬสินธุ์	7	1	7	7
	33 นครพนม	5	1	5	5
10	34 นครราชสีมา	6	1	6	6
	35 สุรินทร์	8	1	8	8
	36 ศรีสะเกษ	6	1	6	6
11	37 ฉะเชิงเทรา	4	1	4	4
	38 ชลบุรี	3	1	3	3

ตารางที่ 1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

เขต	จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ศึกษา นิเทศก์	จำนวน ผู้บริหาร โรงเรียน	จำนวนครู ผู้รับผิดชอบ โครงการ
	39 จันทบุรี	2	1	2	2
	40 ระยอง	3	1	3	3
รวม		184	40	184	184

ตารางที่ 2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์

จังหวัด	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ศึกษา นิเทศก์	จำนวน ผู้บริหาร โรงเรียน	จำนวนครู ผู้รับผิดชอบ โครงการ
1 ลำพูน	1	1	1	1
2 ขอนแก่น	1	1	1	1
3 นครศรีธรรมราช	1	1	1	1
4 จันทบุรี	1	1	1	1
5 นนทบุรี	1	1	1	1
6 เพชรบุรี	1	1	1	1
รวม	6	6	6	6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 7 ฉบับ คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต

1. แบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ คือ

แบบสอบถามศึกษานิเทศก์

แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียน

แบบสอบถามครูผู้รับผิดชอบโครงการ

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ คือ
 - แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์
 - แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
 - แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบโครงการ
3. แบบสังเกตการดำเนินงานโครงการ 1 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแต่ละชนิดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามศึกษานิเทศก์ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านนโยบาย วางแผน ประสานงาน คัดเลือกโรงเรียน งบประมาณ บุคลากร หลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การสนับสนุน การวัดและประเมินผล การเผยแพร่ข้อมูล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านนโยบาย วางแผน ประสานงาน งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การสนับสนุน การวัดและประเมินผล การเผยแพร่ข้อมูล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามครูผู้รับผิดชอบโครงการ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านนโยบาย วางแผน ประสานงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาคารสถานที่ หลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน บริการที่เกี่ยวข้อง การวัดและประเมินผล การเผยแพร่ข้อมูล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามแบบปลายเปิด

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นการดำเนินงาน นโยบาย วางแผน ประสานงาน
งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ หลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ ประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านนโยบาย วางแผน ประสานงาน งบประมาณ
บุคลากร อาคารสถานที่ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการ
สอน การนิเทศ การสนับสนุน การประเมินผล

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การดำเนินงานด้านประสานงาน บุคลากร อาคารสถานที่ หลักสูตร
รูปแบบการจัดการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน บริการ
ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงาน ข้อเสนอแนะ

3. แบบสังเกตการดำเนินงาน โครงการพัฒนารูปการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในห้องเรียนร่วม

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการ
พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการ
กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. กำหนดชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต

3.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วยแบบสอบถามศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาการดำเนินงาน แบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหา แบบสอบถามครู ผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานและปัญหา

3.2 แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์อำเภอเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาและ ข้อเสนอแนะ แบบสัมภาษณ์ครูผู้รับผิดชอบโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3.3 แบบสังเกต ประกอบด้วย แบบสังเกตการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ห้องเรียนที่จัดศึกษาพิเศษ แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในชั้นเรียน ในห้องพิเศษ และนอกห้องเรียน

4. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย อาจารย์มหาวิทยาลัย 1 คน นักวิชาการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ 2 คน ศักยานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 1 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของจำนวน ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ใน โรงเรียนที่ดำเนิน โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่ไม่ใช่ ตัวอย่างประชากร

6. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมือง ศักยานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์แล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมาทางไปรษณีย์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนกลับมา

ประชากร	ส่งไป	ได้รับคืนกลับมา	
		จำนวน	ร้อยละ
ศึกษานิเทศก์	40	40	100
ผู้บริหารโรงเรียน	184	176	95.65
ครูผู้รับผิดชอบโครงการ	184	176	95.65
รวม	408	392	96.07

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ จำนวน 6 คน ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 6 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 18 คน จาก 6 ภาค 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลำพูน ขอนแก่น นครศรีธรรมราช จันทบุรี เพชรบูรณ์ นนทบุรี

2.3 แบบสังเกต ผู้วิจัยเดินทางไปสังเกตการจัดการศึกษาพิเศษด้วยตนเอง โดยสังเกตครูผู้รับผิดชอบโครงการจากโรงเรียนในข้อ 2.2 จำนวน 6 คน

ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ และสังเกต จังหวัดละ 1 สัปดาห์ รวมระยะเวลาในการสัมภาษณ์สังเกต จำนวน 6 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ นำเสนอโดยการบรรยาย
3. ข้อมูลจากแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ นำเสนอโดยการบรรยาย